Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

OPENBAAR

TER BESLISSING

Datum
31 oktober 2022

Onze referentie
IENW/BSK-2022/211538

Opgesteld door
Directie Duurzame Mobilite t

Beslistermijn
7 november 2022

Bijlage(n)
3

Aan Stas IenW (cc minister)
Van Directie Duurzame Mobiliteit

nota

Kamerbrief start stimuleringsbeleid waterstof in mobiliteit

Aanleiding

In bijgaande Kamerbrief informeert u de Kamer, onderbouwd met meerdere onderzoeksrapporten, over uw besluit een subsidieregeling voor waterstof in mobiliteit te gaan ontwikkelen, waarmee u verdere invulling geeft aan de ambities uit het Klimaatakkoord op het gebied van waterstoftankinfra en een start maakt met de implementatie van toekomstige verplichtingen uit de RED en de AFIR.

Geadviseerd besluit

Ik adviseer u:

- Akkoord te gaan met de ontwikkeling van een subsidieregeling voor waterstof in mobiliteit, waarbij voertuigen gekoppeld aan een waterstoftankstation worden gestimuleerd. Deze kondigt u aan in deze Kamerbrief.
- Kennis te nemen van bijgaande ondersteunende rapporten en deze middels een Kamerbrief aan de Kamer aan te bieden.

Kernpunten

In de afgelopen jaren is gebleken dat de toepassing van waterstof in voertuigen, met name voor zware (weg)transport een belangrijke additionele zero emissietechniek kan zijn om te ontwikkelen, naast elektrisch rijden. In het Klimaatakkoord uit 2019 waren daarom een ambitie opgenomen om te komen tot 50 tankstations in 2025 en met de sector gezamenlijke afspraken te maken tot verdere uitwerking van deze ambities. DuMo heeft in de afgelopen periode verschillende onderzoeksrapporten uitgevraagd die invulling kunnen geven aan die opgave.

Sinds de totstandkoming van het Klimaatakkoord en deze onderzoeksrapporten zijn de Europese ambities op het gebied van hernieuwbare energiedragers, waaronder waterstof, verder verhoogd. In de meest recente wetgevingsvoorstellen van de Europese Commissie voor de *Renewable Energy Directive* (REDIII) is de subverplichting voor toepassing van waterstof in mobiliteit verhoogd naar 2,6%. Over de voorstellen wordt op dit moment nog onderhandeld, maar duidelijk is nu al dat deze voorstellen betekenen dat bovenop aanvullend stimuleringsbeleid voor de toepassing van waterstof in mobiliteit nodig is om de doelen uit de REDIII te halen. In bijgaande brief kondigt u daarom aan

dat u een start gaat maken met dit stimuleringsbeleid middels een subsidieregeling voor waterstof in mobiliteit.

De noodzaak voor deze regeling wordt gesteund door toekomstige verplichtingen in de voorgestelde *Alternative Fuel and Infrastructure Regulation* (AFIR), die lidstaten op termijn criteria en afstandsnormen oplegt voor de ontwikkeling van waterstoftankinfrastructuur langs snelwegen en stedelijke knooppunten, geschikt voor zwaar (weg)transport.

Vormgeving regeling
U heeft in de afgelopen jaren meerdere pilotprojecten gefinancierd vanuit de DKTI-subsidie voor waterstofvoertuigen en tankinfra. Voor een rendabele exploitatie van een waterstoftankstation is een gegarandeerde basisafname van waterstof door een vloot aan voertuigen noodzakelijk. In deze opschalingsfase is daarom een koppeling tussen een tankstation en bijbehorende voertuigvloot noodzakelijk om voor beide kanten tot een gunstige businesscase te komen. Bestaande regelingen gericht op de subsidiëring van zero emissievoertuigen bieden geen mogelijkheid om ook bijbehorende tankinfra te ondersteunen. Daarom wordt een nieuwe stimuleringsregeling voor waterstoftankinfra gecombineerd aan een voertuigenvloot voorgesteld. Daarvoor heeft u € 22 miljoen euro beschikbaar aan reeds gereserveerde middelen uit het Klimaatakkoord voor waterstoftankinfrastructuur. Daarmee kunnen naar verwachting 4 tot 5 projectvoorstellen worden gehonoreerd voor de ontwikkeling van een tankstation dat voldoet aan de AFIR-normen en bijbehorende gegarandeerde basisafname door voertuigen, met name trucks.

Dit betekent een start in de opschaling en de invulling van de verplichting uit de toekomstige REDIII en de AFIR, maar voor volledige implementatie is meer budget nodig. Er wordt een aanvullende claim voorbereid voor het Klimaat & Transitiefonds van 200 mln voor de periode 2024-2026. Verwachting is dat het met dit budget mogelijk is een landelijk dekkend basisnetwerk voor tankinfrastructuur te ontwikkelen, met een basisafname van waterstof door bijbehorende voertuigen. Voor de periode daarna is nu de verwachting dat meer generieke subsidieregelingen voor alleen voertuigen kunnen voorzien in de verdere uitrol. Qua budget kan de terugsluis van de vrachtwagenheffing daar vanaf 2026 een grote rol in spelen.

Toelichting rapporten
De rapporten van Ekinetix (bijlage 1) en TNO over de prijsontwikkeling van waterstof (bijlage 2) zijn door DuMo uitgevraagd om invulling te geven aan de ambities zoals verwoord in het Klimaatakkoord op het gebied van waterstoftankstations. Het rapport van TNO, over de prijsontwikkeling van hernieuwbare waterstof, berekent hoe de sector tot een rendabele businesscase kan komen om te investeren in tankstations en/of voertuigen. Deze uitkomsten zullen ook worden betrokken in de gesprekken over een bredere opschaling van de waterstofeconomie met EZK.

Het rapport van TNO over de RFNBO doelstellingen (bijlage 3) is recent afgerond en geeft aan de hand van verschillende scenario's aan hoe Nederland invulling kan geven aan de voorgestelde verplichte minimuminzet van waterstof in mobiliteit uit de REDIII. Omdat ook bij volledige inzet van de raffinageroute uit deze scenario's blijkt dat nog steeds een deel van deze hernieuwbare waterstof

direct in toepassingen op de weg en het water moet worden ingezet, is in dit rapport een vertaalslag gemaakt naar wat dat betekent qua aantallen voer- en vaartuigen. De uitkomsten van dit rapport zullen worden betrokken bij het vervolg op de onderhandelingen over de REDIII waarover u middels de reguliere Kamerbrieven over de onderhandelingen over het Fit-for-55 pakket wordt geïnformeerd.

Krachtenveld
De waterstof- en de mobiliteitssector roepen de Rijksoverheid al langere tijd op tot extra investeringen vanuit de Rijksoverheid middels een subsidieregeling voor waterstofvoertuigen in combinatie met tankinfra. Er is behoefte aan duidelijkheid over het beleid van de overheid zodat ook de sector zelf kan gaan investeren. RVO wordt verantwoordelijk voor de ontwikkeling van de subsidieregeling en zal daarvoor capaciteit vrijmaken. De brief is met EZK afgestemd.

Toelichting

Politieke context
Waterstof in mobiliteit staat al langere tijd in de politieke belangstelling. Het lid Koerhuis (VVD) heeft hier in de afgelopen debatten over duurzaam vervoer vragen over gesteld. Het lid Bontenbal (CDA) pleit al langer voor inzet van groene waterstof in het raffinageproces, omdat dit een impuls geeft voor verdere investering in elektrolyseprojecten.

Financiële/juridische overwegingen
In deze brief kondigt u aan hoe u reeds gereserveerde middelen uit het Klimaatakkoord voor waterstoftankinfra gaat inzetten. Deze middelen staan gereserveerd op de opdrachten Reservering Klimaatakkoord van DuMo. Deze besteding is afgestemd met FEZ. Met deze middelen kan een eerste stap worden gezet om een invulling te geven aan de mogelijke RED-subverplichting, maar voor de volledige implementatie zullen aanvullende middelen noodzakelijk zijn. Hiervoor wordt een claim voor het Klimaat- en Transitiefonds voorbereid. Deze middelen zouden dan kunnen worden toegevoegd aan de al ontwikkelde subsidieregeling.

x 1.000 euro						
omschrijving	**budgetplaats**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**totaal**
Opdrachten Res. KA	1214U03010009	5.917	7.775	3.450	4.700	21.842

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden
Niet van toepassing.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Ekinetix rapport strategische verkenning “waterstof in mobiliteit 2030”	
2	TNO rapport ontwikkeling productiekosten	

	klimaatvriendelijke waterstof	
3	TNO rapport RFNBO subdoelstellingen	

Onze referentie
IENW/BSK-2022/211538

Bijlage(n)
3

Aan
Stas IenW